

megengedni, hogy azokat a tényállás helyes világításában mutassuk be.

Először is téves, mintha minden tanyai iskolába kétannyi gyerek szoronganá, mint a hány belefér, mert ilyen sok gyerek nincs is a tanyán. Nem ismerjük ugyan a legutóbbi népszámlálás adatait, de tudjuk, hogy 80 iskola bőven elegendő lesz az összes tanyai mindennapi tankötelesek befogadására s ha ma is akadnak tulzsufolt iskolák, azok messze sem olyan tulzsufoltak, mint azelőtt voltak (pl. néhai Zsák Lajos Szatymazon 2—300 gyereket tanított s ehelyett az iskola helyett már 5 áll fenn) és csak addig zsufoltak, amíg a még fölépitendő 11 új iskola fölépül. Ellenben számos olyan iskola van (pl. a baktói, mételeyesi, szélalji, zuki, prómétási, halas-teleki stb.), ahol a tanulók száma a 30-at is alig mulja fölül. A tanulók létszáma egyébként is változó, egyik évfolyamban több, másikkban kevesebb.

Az is téves, hogy az iskolák kerítéstelenek, mert az újak udvara olyan palánkkal van övezve, mint egy-egy vár, a részei pedig léccel övezvők. Minthogy azonban minden iskolához tartozik még 6—800 négyszögöl kert, valószínű, hogy ennek a kerítetlensége miatt tétetett kifogás, de hát aki ismeri a tanyai iskolákat, hogy ott, ahol gazdálkodni szerető tanító van, az már régen bekerítettette azt sodronnyal, eleven sövényvel, eperfával stb. s a figyelmes szemlélő ebben a végtelenné látszó pusztaságban a tanyai iskolákat árnyas fáikkal s mindig üde környezetükkel méltán tekintheti a kultura egy-egy oázisának.

Hát igen, az a kert, az a föld, ami az iskolához van kanyarítva, gyakorló telepe is a gazdasági ismétlő iskolának, mert hiszen tudni kell, hogy a szegedi tanyai iskolákban nemcsak a mindennapi, de az ismétlő tanulók is részesülnek gazdasági oktatásban, ami gazdasági gyakorlatokkal van összekötve. De részesülnek a felnőttek is azoknak az előadásoknak révén, amiket a tanyai tanulók az iskolákban gazdakörökben stb. a téli estéken tartani szoktak.

Az önálló gazdasági népiskola eszméje nem új, tárgyalta azt sokszor a tanyai tanítót, sőt a város is, amelynek erre vonatkozó határozata az, hogy addig, amíg törvényhozási úton nem rendeztetik a gazdasági népiskolák ügye, addig nem kísérletezik s azt föl nem állítja.

Nagy oka van reá, hiszen köztudomású, milyen szégyenletesen elbukott a hódmezővásárhelyi ilyen iskola, s milyen elégtelennek a dorozsmaiak, a mindszentiek, a csongrádiak az önálló gazdasági ismétlővel, a mely ott évek óta semmit se produkált, aminek okai egyrészt a szaktanítók képzettségének hiányos voltából (hiszen az egész abból áll, hogy a tanítói képzés megszerzése után még két évig valamely földmívelő iskolában vannak az illetők) részint a gazdasági telepek berendezetlenségében keresendők.

Még Apponyi minisztersége alatt terjesztetett be a javaslat a gazdasági népiskolák törvényszerű rendezésére, de az máig sem lett törvényt s úgy hírlik, eredeti alakjában nem is lesz, mert most az a cél, hogy azt az oktatási ágat a földmívelési miniszter vegye át, ami kétségtelenül a leghelyesebb megoldás.

Hát tessék elhinni, hogy a tanyai gazdák sokkal többet tanulnak attól a minta parasztgazdaságtól, amit a földmívelési miniszter ur állított az Alsótanyán, mint a 20 holdas külön szaktanító iskolától, amelynek csödjé épen az említett okok miatt közismert és országos.

Amit a lapok a tanyai nép gazdálkodásáról mondanak, az egy kicsit túllő a célon és torzkép, mert ugyan miből fizetné a tanyai ember a folyton emelkedő bért és adót, ha nem gazdálkodna belterjesen? Az igaz, hogy ha lenne jó legelője (most fogják az Alsótanyán a városi legelőt feljavítani) jobb márhája is lehetne, de talán ez nem tartozik a tanyai népoktatás lesajnált területéhez?

Ilyen a kisdédovási kérdése is. Amíg a jelenlegi kisdédovási törvény fennáll, addig nemcsak a tanyákon, de a községekben sem lehet az óvódák föllállítására és szaporítására

# Korzó mozi

Igazgató: Vas Sándor.

Telefon 11—85. Telefon 11—85.

Május hó 23., 24. és 25-én

Kizárólagos bemutatási joggal.

A Tisza szálloda nagytermében.

# Quo Vadis

SIENKIEVIC HENRIK világhírű regénye után készült 6 felvonásos mozgófénykép

A keresztény üldözés Nero császár idejében

A kép lejátsszasi ideje teljes 2 óra.

Jegyek egész napon előre válthatók a Korzó-mozi pénztáránál.

gondolni. Ezt konstataulta a legilletékesebb fórum: az óvónők országos egyesülete csak legutóbbi gyűlésén is. Miért? mert a törvény értelmében csak ott lehet és kell óvódát állítani, ahol legalább 40 kellő gondozás és felügyelet nélküli óvodaköteles gyermek van s ahol a pótdó összege a 20 százalékot felül nem haladja.

Hát hogy akarnak akkor Rösztén és a központokon óvódát állítani, mikor még Szatymazon se sikerült az eddig, ahol pedig indokolt lenne s ahol az Egressy-féle hagyatékból óvodai-alap is fönnáll?

A kisdédovási ügyének hát nem az lesz a megoldása, amit a tájékozatlan hírlapi közlések sürgetnek, mert egy pár kilométernyiről ugyan melyik anya viszi gyermekét a dedóba, ahol csak d. e. 11 óráig tükrik meg?

Az lesz a megoldás, hogy az új kisdédovási törvény majd napközi otthonokkal köti össze az óvódákat s azok kora hajnaltól késő estig nyitva lesznek, nem versekkel tömnek az apró emberkéket, hanem seprőt, ást, kapát adnak a kezébe s a testi épségét, egészségét őrzik s fejlesztik.

Hát bizony vannak a tanyai iskolázásnak nagy bajai és akadályai pl. a ruhátlan-ság, a szegénység, a pálinkaivás stb. s az a lelkes tanítócsapat, amely évek óta fáradozik e bajok elhárításában, amely heti 36 órai tanítás mellett időt talál az analfabéták tanítására, könyvtárak kezelésére, felnőttek oktatására stb. állandóan tanakodik és tárgyal a tanyai népoktatás minél intenzívebbé tétele és fölvirágoztatása érdekében.

Nem szolgált reá tehát arra a meghurcoltatásra, amiben valami dilettáns egy idő óta rendszeresen részesíti. Ha igazán szolgálni akarja a tanyai nép oktatás ügyét, álljon mellénk, hiszen sok küzdelem áll még előttünk, — mert felszerelésünk hiányos, a kézügyesítő oktatáshoz eszközeink nincsenek, egyes helyeken épületeink és lakásunk is sok kívánni valót hagy fenn, a 11 új iskolából az idén csak 4 létesül s a népházak létesítése körüli agitációnk is meddő maradt, mindezek pedig fontosabb megvalósítandók, mint az az oktalán csatakiáltozás: hogy itt Ázsia van s azok az utópiák, amikkel azt el-tüntetni vélik, ahelyett, hogy a reális valóval számolnának.

Tanyai tanító.

## A tanyai iskolák

Szomorú tapasztalatokról számolt be a szegedi tanfelügyelő. Baj van a tanyákon. Az iskolák tulzsufoltak — papíron. Akáresak a budapesti tudományegyetem, amelynek vezetősége ugyancsak zavarba jönné, ha minden az egyetemre beiratkozott hallgatója tényleg hallgatni is akarná az előadásokat. Szerencsére azonban az egyetemi hallgatók tulnyomó része nem hallgat, hanem tanul — otthon. Ki Szegeden, ki Félégyházán, ki Sándorfalván. De legalább tanulnak és az egyetemen — levizsgáznak. A mi tanyai gyermekeink azonban nem hallgatnak, hanem otthon lármáznak vagy libát őriznek, nem tanulnak, mert azt tartják a szülők, hogy a szántás-vetéshez fölösleges a betüvetés és nem vizsgáznak, ami az előbb mondottakból természetesen folyik.

Körülbelül ez a tanfelügyelői jelentés lényege. De azért nem éppen ez, ami méltán megdöbbentő minden szegedi kulturemberre nézve. E jelentéssel szemben egy igen kellemetlen alternativa előtt állunk. Vagy az egyik (a régi) tanfelügyelő nem látta, vagy ha látta, hát eltitkolta a bajokat, ami súlyos kötelességmulasztás volna, vagy a másik (az új) tanfelügyelő nézte a tanyai iskolákat fekete szemüvegen keresztül. Nem a mi hivatásunk, hogy Scossa Dezsőt megvédelmezzük, annál kevésbbé, mert aki csak felületesen is figyelemmel kísérté az ő hivatalos működését, az tudja, mennyi kellemetlen-